

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Po un an **60** coroane. — Pe săse luni **30** coroane, — Pe trei luni **15** coroane.
Ziarul spune Marția, Ioi și Sâmbăta

Correspondențe

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articlele nepublicate nu se înapoiaza.

= Prețul inserțiunilor, după invocăla =**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nr. 7012 Școl.

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale.

Una dintre problemele cele mai grele și mai complicate, care așteaptă rezolvare grăbitnică este chestiunea învățământului primar. Niuțința noastră trebuie să fie, ca pe întinsul României mari să nu mai existe săf sau cătun românesc, lipsit de binefacerile școalei primare. Prin educația și instrucția din școală primară se fundamentează caracterele cetățenilor, dela curajenia căror depinde trăinicia și înflorirea statului. La munca aceasta uriaș trebuie angajate toate energiile neamului. Între acestea locul prim este biserică ortodoxă română și preotimea ei, care până în zilele luminoase de acum a fost cel mai de seamă factor întru apărarea conștiinței naționale a poporului românesc.

Ne pare nespus de bine când stăpânia luniească de azi apreciază rolul cultural important al bisericii noastre în trecut, apelezând din nou la sprijinul acesteniei. Sprijinul cerut îl oferim întreg și cu dragă îninimă.

Resortul de culte și instrucție pune prin recercări din 8 Septembrie a. c. st. n. Nr. 12874/1919 ne scrie, că din lipsa de «învățători, foarte multe școle primare vor trebui să stea inchise. Pentru a evita această calamitate ar putea fi aplicată ca învățători provizori preoți, cari au primit în seminarii cunoștințe de pedagogie, și ca directori școlari și educatori ai poporului sunt cei mai apropiati de cariera învățătoarească». Ca și în trecut în asemenea cazuri, și de astădată apelăm la preoții noștri și în poftim să îmbrățeze chestiunea învățământului primar cu toată insuflarele izvorată din dragostea de neam. Dacă în trecut munca preoților noastre în această direcție n-a fost în mod cuvântios remunerată, cauza este a se căuta în lipsa mijloacelor; de astădată resortul de culte și instrucție publică acelor preoți, cari iau asupra lor sarcina de a provedea instrucția școlară în mod sistematic, le pune în vedere salarul fundamental al unui învățător începător, adică 2400 coroane anual, împreună cu acele adausuri de răsboiu, pe care în calitate de preoți nu le primesc.

Preoții, cari iau asupra lor aceasta însărcinătură, în activitatea lor de învățători vor fi supraveghiați și controlați din partea organelor de control ale confesiunii și ale statului.

Îndrumăm deci oficiile protopresbiterale, ca în posturile vacante să se propună spre instituire numai preoți capabili,

cări înainte vor promite sărbătoreste, că și vor îndeplini conștiințele și cu zel activitatea lor de învățători. Altcum nu se ajunge rezultatul intenționat. Față cu preoții negligenți se va purcea conform normelor disciplinare în vigoare.

Sibiu, din ședința consistorului arhiepiscopal, ca senat școlar, jînădu la 7/20 Septembrie 1919.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
archim. vicar arhiepiscopesc.

Dr. Nicolae Regman m. p.,
secretar cons. substat.

Unificarea organizației noastre bisericești

De: Dr. Gheorghe Comșa.

Numei sub raportul administrației școlare ne intrece însă biserică sărbească, fiindcă senatul nostru școlar în cadrul Consistoriului nu are organism perfect și personal suficient, căci vreme la sărbi comisiunile școlare ar fi 15 membri și funcționări neză independent de Consistor.

Organizația Congresului încă arată deosebitori. Biserica sărbească are o împărțire mai rațională a muncii. La noi arătă Congresul organul său executiv în Consistorul metropolitan, însă senatul nu are organism complet, mai ales personal. Cheltuiile școlare nu au conducea centrală unică ca la sărbi, unde consiliul școlar național are cuvântul ultim cu putere decisivă. Consistorul nostru metropolitan va trebui deci să aibă în viitor asesori referenți cu posturi sistematice, căci nu este suficientă funcția secretarului metropolitan. Congresul bisericicăl sărbiilor are numai 75 deputați. Normativul congresual sărbescă a fost alcătuit numai în anul 1875. Congresul are numai 25 deputați din cler aleși de cler cu concursul covârșitor al mirenilor, cari se recretează din elementele cele mai radicale, foarte puțin chemate a reprezenta interesele bisericii.

Alegerea protopopilor în biserică sărbească se face așa, că Consistorul publică concurs. Conspectul reflectanților se trimit apoi comunei bisericești, în care cel mai bun va fi numit și ca paroh. Comuna aceasta va avea cu teritoriul mai multe voturi decât comunele celelalte din protopresbiterat. Ușor se poate întâmplă ca astfel comuna centrală să majorizeze pe celelalte. Dacă un candidat are ½ părți ale voturilor date, numai acesta se propune Consistorului spre întârrire. Consis-

torul deci rămâne oarecum în situația de a decide, asupra unui număr mai restrâns de persoane. Aveni prin urmare de a face cu alegere legată de candidarea Consistorului, întrucât este o dispoziție, conform căreia Consistorul are dreptul să candideze pe cine vrea dintr-o reflectant și numai asupra acelora se pot da voturi la alegeri.

Altcum e la noi. Trebuie să se prezinte Consistorului spre întârrire, trei candidați, cari au intrunit mai multe voturi. Statutul organic nu prevede aceasta în mod obligator, însă Congresul național-bisericică din anul 1881 sub numărul protocolar 186 p. 4 și 5 dispune apărat, că la denumire numai acele trei persoane se pot consideră, cari au obținut mai multe voturi în sinodul protopopesc. Dacă voturile s-au dat numai unui candidat ori se impart numai între doi, Consistorul are latitudinea de a întări pe cel ales, respectiv pe unul din cei doi, sau a ordona alegere nouă cu nou concurs.

Pentru cazul că alegerea ar avea același rezultat, Consistorul e dator să întârsească pe unicul ales, respectiv pe unul dintre cei doi prezentați, cu excepția cazului, că Consistorul ar avea observări față de calificarea celui respectiv celor prezentați. În biserică noastră practica a fost că în sinodul protopopesc mai mult a candidat dar drept Consistorului și mai mult decât candidare. Dl Ioan de Preda crede că ar fi bine ca Consistorul să mai cedeze din punctul său de vedere și să lase în dreptul sinodului de a-și putea alege protopopul său. Aceasă părere o reprezintă și preotul Emilian Stoica¹.

Protopresbiterul poate să aducă cele mai bune servicii biserici sale. El este un organ de încredere al episcopului. Deci este în interesul bisericii ca episcopul să aibă înfluență hotărâtoare când e vorba de alegerea unui nou protopop.

Consistorul episcopal în ședință plenără decide asupra actului de alegere și se presupune că acolo și de față și episcopul. Am arătat, că la caz contrar actul alegeriei trebuie înaintat ulterior episcopului. În caz de vacanță a scaunului episcopal, actul alegeriei se va supune spre decizie episcopului ales la timpul său.

Nimic nu greșim dacă în chestia aceasta nu acceptăm principiul decentralizării, fiindcă lărgindu-se sfera de activitate a protopresbiteratului în alte privințe: prin propagandă religioasă culturală și de căritate publică, episcopul și apoi Consistorul sunt mai întâi responsabili pe per-

¹ Magyar logi Lexikon. Budapest 1900 pag. 775.² Preda: op. citat p. 140.³ Telegraful Român, numărul 67 din 1919.

soana celui aşezat în fruntea unui protopopiat.

O esențială deosebită de organizare este între cele două biserici, că la sărbi sinodul episcopal alege pe episcop.

Pe lângă alte puncte de asemănare în cele două biserici putem constata unul și anume, că se validează prea mult interesele locale și astfel nu e pe deplin asigurată subordonarea față de conducerea centrală și observă necesitatea de-a stăneni prevalența elementului laic.

Congresul bisericesc ținut în Carlovită la 24 Aprilie 1890 a ales o comisie de 15 membri în scopul de a face o organizație unitară pe seama bisericii sărbesci. Între altele s'a pretins, ca numai un cleric să poată fi președinte în adunări bisericești și preotii să fie denumiți din centrul. Congresul bisericesc sărbesc ținut în Carlovită în 17 Iulie 1897 s'a ocupat de nou cu această chestiune.

Tendenția generală a ambelor biserici a fost și este că să se bucure de auto-nomie cât mai largă.

(Va urma).

Guvernul cel nou

Ziarele din regat ne aduc stirea despre noui guverni.

Ministrul general Văitoianu. Ministrul General Mihail, Em. Miclescu, Lupescu Răscăncu, Popescu, Popovici.

Ministri cu portofoliu Mișu, Vaida, Fără portofoliu Goldiș, Pop, Inculeț, Cincureanu, Nistor.

Până la sosirea domnului Mișu dela Paris, Majestatea Sa Regele a înșirinat pe primul Ministru cu intermitență ministerialul de externe, iar până la numirea unui titular la ministerul de finanțe, interministrul va fi ținut de domnul General Popescu, ministrul industriei și comerțului.

După stirea din consiliu, domnul general Văitoianu a dat pressei următorii comunicări:

«Înșirinat de M. S. Regele cu formarea guvernului, am primit această grea misiune ca o datorie către Tara și Coroana.

Menirea noastră este ca meninând legăturile cele mai strânsă cu Alianță, să asigurăm drepturile și demnitatea Statului.

Înaintură, acest guvern — străin de luptele politice — va prezida alegerile pentru Constituția într-un spirit de libertate, de neprăptinare și de ordine, pentru ca rezultatul lor să exprime întregă, liberă și nesilită voință țării.

FOIȘOARA

Statutele

societății tinerilor ortodoxi români din tratul protopresbiteral Făgăraș.

(Urmare).

Esenție să face la repausarea conducătorului, sau în urma morburui greu al acestuia, să candoseleata să intemeiază în intervalul celor trei ani de serviciu al comitetului parohial, când intărea la Intemeiere să face denumirea conducătorului. Tot astfel și în caz de moarte, sau moarte a conducătorului, Tatăl feților poate fi cantorul bisericei, — dacă îl alege comitetul.

§. 10. Tinerimea își alege din sănul său: a) un jude care îndeplinește poruncile preotului și la Tatăl feților; b) un pristav; c) un steagier și un econom. Alegera acestora să face prin votare secretă cu titluri din partea membrilor societății, în prima Dumineacă a fiecărui an școlar. d) Tot atunci să se alege un casă și e) un controlor — care toți la un loc formează comitetul societății și pot fi realeși.

Oaspe iubit

Ministrul president francez în București, domnul *Sainte Autaive*, a fost Dumineacă oaspele orasului nostru. Acest bărbat mare al Franței este cel mai mare blâveitor al românilor, și unul dintre cei mai mari părintiitori ai cauzelor românești.

Inainte de a pleca delă postul său de ministru al Franței în București, a tîntuit să cunoască mai de aproape toate putințurile românești, de acea și călător la Budapesta, unde a stat 4 zile și a vizitat rolul de apărător al civilizației, care împlineste azi în Budapest soldatul Român. A trecut apoi prin Oradea-mare, prin Cluj, Turda, Câmpeni, Abrud, Alba Iulia, pretutindeni primit din partea românilor cu cea mai mare dragoste.

La noi la Sibiu a sosit Dumineacă la orele 11^h, dimineață, unde a fost așteptat de domnii

ministri Boila și Bredeleanu, de reprezentanți

Militiei și Consiliului dirigent, ai clerului și al orasului.

In frunte cu prefectul orasului și cu primarul.

La salutarea ministrului Dr. R. Boila a răspuns cu entuziasm de lucrurile frumoase, ce a vizuat. Mai mult l-a uimit tîntura soldatului român care a eliberat și pe unguri de sub terorismul boalașevicilor jidani, în rîsările schimbările unguri din asupratori și din tari și mari, au ajuns acuma ei asupratori de ai lor, și români acum au ajuns la putere, au devenit nu asupratori ci eliberaitori, scutitori ungurilor. Români cu popor cu înșinuri nobile, au introdus domnia dreptății pentru toți.

Dumineacă după ameazi a făcut excursie la Săliște în tovarășia ministrului Ooga și Lucasiu, și a admirat frumusețea locurilor și tîntua poporului nostru din părțile acestora.

Seară la orele 8 Consiliul dirigent a dat banchet în onoarea iubilului ospitării în sala delă Unicum, la care au luat parte ministrul Ooga, Lucaciu, Bredeleanu și Dr. Boila, corpul ofițerilor în frunte cu generalul Petala, reprezentanți orasului, intelectualii din Sibiu și reprezentanții presei.

La cîntările de salutare rostită de ministrul Dr. Vasile Lucaciu și de generalul Petala, oaspele a răspuns în o vorbire plină de avânt. A arătat că în cursul răsălbitorilor a venit în întîngeră cu trupele românești mai întâi în Iug. Pe atunci România era subjugată și decimate de cumpătoare boale, cu toate acestea însă avea speranță în zile mai bune și mai senină. și aceasta rassă nobilă nu s'a înșelat în speranțele sale.

A doua oară a vizuat trupele române în București, unde în tovarășia trupelor franceze delă înaintarea Mareiui Rege Ferdinand în ocazia nesfărăsătiei ale poporului.

A treia oară a vizuat trupele române în București, unde a dat libertatea unui popor, care o mie de ani a fost asupritorul poporului român. Români rassă nobilă s'au răsălbuit a suspriungurilor cu aceea, că au devenit reștoratori, izbăvitori lor. Aceasta rassă nobilă, neam cu fruncezi de aceeași rassă română și el, împinsește o missiune culturală ca și Franța.

Ca stâncă puternică în mare cea turburătă a valurilor lumeni, Franța apără civilizația în apus, România în orient. Stâncă ascasă puternică apără civilizația, nu numai a sa, ci civilizația lumii întregi. Unirea de semnificativă a inimilor dintre francezii și români nu este fugărită retroară de banchete, ci este realizată.

Seară la 11 ore iubilul oispe a plecat cu trenul spre Brașov.

Crisa ministerială

In afacerea cu crisa ministerială a intrat pe neașteptate un stadiu. Combinăriile cu bărbății de stat al diferitelor partide nu a succes și azi aveam un cabinet din militari, cabinet de generali. Maiestatea Sa regale Ferdinand I, a încredințat pe fostul ministru de răsăbou din cabinetul lui Manolescu, pe generalul Văitoianu, cu formarea cabinetului.

Precănd se credea că și asigurări combinaționile cabinetului Manolescu-Rămîneanu, pe când era toate întocmite și ministerul în stadiul de a face jurământul, vine cabinetul de generali actual.

Aminute nu avem încă, astăzi săm, că sunt 6 generali luati în acest ministeriu.

Predică

rostită la Te Deum-ul ocupației Budapestei de Ioachim Trifa, preot.

Aceasta rugăciune I. C. s'a adus la semn de mulțimății Tatăl ceresc pentru ajutorul ce l-a dat armatei noastre lipsătoare să postește biroul și întră în capitală unui popor îngămat și rău care de luni de zile nu tulbură și amenință liniștea noastră mai nă mai a noastră ci și a Europei întregi.

Este vorba de poporul unguresc, este vorba de mărière și fruță lui care ca un vis astăzi să distrâmbă și apoi este vorba de noi un popor umil și asuprunt până eri pe care astăzi Dumnezeu ne ridică. Nol simțim că Dumnezeu ne-a înălțat și deacea azi în toate bisericele tuturor Românilor. I se aduce mulțimății lui. Așa am spus că Români din strămoșii de cete ori Dumnezeu ne ajută să îsprivim ceva în casa lui și ne strângem, lui să-l mulțimăm. — și azi bună socotea ne-a ajutat Dumnezeu să îsprivim, o socotea veche pe care cu limbă de moarte ne-am lăsat o părțință și moșii noștri să îsprivim.

Mare și de mult așteptăt este bucuria noastră de astăzi. — Dar nu numai a noastră a bucuriei de azi că ei a și tuturor și acelora care s'au stânca așteptând o răsplătită a suferințelor.

Toți asupruli, toti mucenicii, martiri neamului nostru suntem astăzi aici părăsiți la bucuria și mulțimății că Dumnezeu n'a lăsat jerita lor nerăspătită.

Dar la un astfel de prijei rar cred că va fi bine să ne oprim pușin în loc să ne dăm

titor dintre membrii societății foli, poezii, novele, povestii cu conținut moral; să vor spune ghicitori și se vor juca jocuri sociale potrivite și cuviințioase. e) Membrii societății pot umbra și în sezoanele săseti, unde însă nu vor avea dreptul a întăriță după nouă oare seara.

§. 13. Orice petrecere împreună cu joe nu e permis și a să tineea în vre-o zi de post.

§. 14. Membrii societății sunt obligați moralicește a rămâne în societate. Pozițiunea de servitor nu dă dreptul nici unuia a eșii din societate.

§. 15. Fiecare membru are a se purta cuvințios pe stradă, zlău sau noapte; a respecta pe semenii săi și a asculta de înainte stătorii.

§. 16. Nici unul membru nu-i e permis a înjura sau a grăbi vorbe de hulă împotriva lui Dumnezeu, bisericii și lucrurilor slinte.

(Va urma).

GÂNDURI.

Binele nu-l săm prețui, decât atunci când l-am pierdut.

bine seama despre bucuria noastră și înșinătatea ei.

Este vorba îi. C. că un popor, poporul ungureș, care până eră tare, puternic, stăpânitor peste o țară largă bogată și neamuri umili și ascuțită care azi s'a prăbușit, s'a pierdut puterea și mărirea – pentru totdeauna.

Cine povăză vine cădărilor lor? Români, cu toate că bine niciodată nu le-am putut găndi, nu suntem vina cădărilor lor. Princa prăbușirii lor o poartă el singur. El singuri și au săpat mereu groapa în care intră și mărește lor. Până eră o soartă, un noroc deosebit îl ajutase și părea că ajuta mereu.

Pieptă înainte de asta cu peste 1000 de ani din pustele seci și reale ale Asiei tot bine-le-au mera. Ajunși însă să azează în oțara bogată. Din popoarele ce aici a fărmătit în diferite seminții fac pe rând muncitorii servii umili și ascuțitorii far ei – veniți – devin stăpâni și stăpânitori aici în pământul altora. Dîn veac în veac le-a crescut norocul și puterea. Dar în măsură ce le-a crescut puterea o boala aducătoare de morote a început a se încuba și el aceea boală a fost *trufa, Ingămfora*. Zice Scriptura că izvorul răutorilor răstăpă este trufa. Așa și trufa lor a fost un izvor de ne-sfârșite și neieratate răstăpă și păcate.

Trufa îi învăță să desprejuască, să bat-jocorească pe alte neamuri care locuiau Imperiul său ei. Cu toate că el – stăpânitorii – erau cu mult mai puțini ca noi celelalte neamuri și n'aveau nici calitate, podobă suflășești mai alese și bogate ca noi – ba mai săracă – ci urau despreptual tot ceea ce nu era unguresc. Trufa lor îi orbise așa de mult că nu vedea nimic bun în cealaltă oameni ce nu erau de neamul lor.

Trufa îi dusese la nebunia să strige în gura mare că și apa și aerul li se de lor. Dar trufa de desprețire l-a dus mai departe la alt păcat: la *nedrepătă și suspirare* celorlalte neamuri. În statul de care ziceau ei că-pătre scumpă și dulce numai pentru el era dulce. A noastră era nu mai triste sudorișă și munca cincătoate ostenele noastre să fieasă pentru el fiin-tănă din care numai ei să adăpă.

În trufă lor făcuseră din Pestă un cub de unde nu venia „grile popoarelor” și legătura

făcută fară de cunoscutea noastră.

Pesta Pestă cu suflarele de la fabrici parca a sunat făcută să trăiescă pentru noi întregii de robotic națională culturală și economică. Ce să mai zic apoi de creuză lor nebun de a se mă-

ghiarize pe noi și apoi să pădurile noastre. O rugine, un document de trufie și orbire vor sădanea pe veci în istoria lumii legile unui Aponyi.

Tița cari ca niste clăi s'apucaseră să ne spargă școală, biserică, legături cu ele și sufletul nostru. Să dîntr-o toată neamurie pară noi Români am suferit mai mult. Era o vreme

când să părea că toate strigările noastre sunt ascunse și ni se să doară să suferim mereu să purtăm despreuriile pe umeri și suflul nostru

roabilă cea grea. Să mai îles în vremea răbojoului cupa suferințelor noastre să umphise. Toate

jericele noastre delle fronturi ziceau că se lor.

Tot săngele românesc că se vărsă din belșug părea că pentru ei înfricoșă și lor le aduce roadă. Să în vremea ce și noi mări afără la frontieră luptă și muriau aici acasă soție și mii de preoți și alți lumini de naștere ei noștri erau duci în ghearegiu nesărăghe de mucenici către Pestă și Șopor.

Dar în trufă lor el și să ridicea nu numai aspră noastră și împotriva lui Dumnezeu. Că de sus îl ridicase Domnul, cu căte bunătăți îl înredise, ce cald era cubul lor! Dar roșii de vermele trufei ci au uitat pe Dumnezeu și stătorul lor. Trufa îi orbise să-n-l mai cumănașca. Cu ce fel de sudame spusate amărău pe Dumnezeu. Doară nu era alt neam mai suduitor ca el. La frontieră spun ostașii că toate neamurile să rugă nu mai el rădeau. Rădeau căci perdusează credință. – „Să apoi ce vrăjă decideră lor morali și săriă în apele negre purtătoare de moarte ale bolghevicișmului. Bolghevicișmum nu-i alteva decât Antihristul bisericii, familiilor, credinții și tot ceea ce Hristos ne-a lăsat curat, sfânt și bun. Sărilea lor în apele bolgheviciilor însemna batjocorirea Dumnezeului care îl ajutase și ridicease.

Să atunci Dumnezeu n'a mai putut suferi batjocorirea lor. Din înțălingea și trufa lor de 1000 de ani într-o clipă și surpu Dumnezeu. Ca un vis să sparsă mărirea lor căci scrie este că „Dumnezeu să împotriva mândrilor” și în-

gămășilor.

Dacă deci azi dorobanțul român treia strajină în străzile Pestei – el este trimis acolo de Dumnezeu ca un străigt moral unui popor păchitor și decicrat. Dacă azi, jara lor este ruinală și otrăvă de curente slabă aceasta este o pedeapsă morală care ajunge pe orice neam ce și perde credință, moravurile cele bune și să otrăvește cu trufă și ale căi răuă.

Căderea lor să ne fie dărăz depurători o pildă, un semn strigător că orice popor care său să ridice după cum purtașile sale morale sunt bune sau rele. Istorici cu degetul ne arată acest adevar. Popoare mari și săi îmburăți căd sau pierdut moravurile bune și ale căi umilite dar cu bune purtări său ridicat în locul lor. Astă se și acum. Un popor fruță și păcălos își perde mărirea și puterea și în locul lui se ridică un popor smert și omilii. Azi când noi cei smeriți nu înălțăm să nu uităm că despușură să ne aducem amintie că bucuria și ridicare noastră atunci va fi și va rămâne statornică până când statornică va fi și va rămâne și credința noastră, linierea noastră la legea, datinile și purările noastre cele bune.

Fie să ducă zina de azi – care va rămâne praznic în Calendarul neamului nostru – pe lângă bucuria să ne fie și un ideem cătră viață curată și bună pe care să o trăim spre înțeluire și mărirea cea sănătoasă și statornică a neamului nostru românesc: *Amin.*

Stirile zilei

Banchet în Cluj. La banchetul din Cluj dat în onoarea ministrului francez Saint-Aulaire, a vorbit în limba franceză rectorul universității din Cluj Dr. Sextil Pascariu. La banchet a luate parte floarea intelectualilor noștri din Cluj.

Examen. În seminariul nostru arhidițecean cu ziu de ieri s'a început examenele de cogenție și cele suplimentare în ambele secțiuni. În cursul săptămânii se vor face înscrierile, ca apoi să se poată începe în săptămâna viitoare regula lecțiile.

Examen. La liceul ortodox român din Brașov examenele de maturitate se vor înzini Vineri și Sâmbătă în 10 și 11 Octombrie, a. c. st. nou.

Din partea consiliului dirigent este emis ca reprezentant al Institutului guvernă directorul regional de studii din districtul Sibiu domnul Andrei Bărsanu.

Convocare. Invitații din județul Sibiu sunt pozitii și se întruni Vineri în 3 Octombrie la 9 ore în Sibiu, în edificiul școalei de stat, strada Ureziului, pentru a consulta și a lăua hotărârile în unele cauze urgente și de actualitate.

Comisar guvernării. După cum ceteam în ziare: Primarul orașului Timișoara, inginerul diplomatic Stan Vidrigian este numit prin prefectul comitatului Dr. Aurel Coșma de comisar guvernării pentru regulerarea rîului Begă (Canal) în locul directorului tehnic de până acum Pancratie Szily, care a fost suspendat.

Urză în România. Corabia «Argonne» a sosit în România încărcată cu urez în mărime de 6800 tone. În scurt timp se va face desfăcere.

Aviz. Se aduce la cunoștință dlor patroni, caru și la înălțării elevi-meseriași (șenici), obligați a căreia cursurile școlare, instituite pe seama acestora, că înscrierile la școala de să a elevilor-meseriași din Sibiu, penitru an. școlar 1910/11, se vor face din 1–9 Octombrie an. a. c. În casă: „Muzulatul Asociației”, str. Sigma Nr. 6 (întrarea din parcul Goldiș). În zilele de lucru dela 3–5 ore d. a. Prelegerile se vor înzini în 10 Octombrie în str. Ureziului Nr. 13.

În înscriere elevii-meseriași au să se prezinte însoțiti de patronul sau patroana lor, aducând cu sine atestatul clasei ce a urmat în an. școlar, atestat de boțez și de revaccinare. Sibiu în 28 Septembrie 1919. Direcția școlelor de stat a elevilor-meseriași din Sibiu.

Școlara. La școala noastră centrală din Brașov, liceu, școală inferioră reală și școală comercială superioară, înscrierile s'a incep luni în 16-29 Septembrie a. c.

Alegarii congresuale. În cercul Bistrița-Solona este ales deputat din cler la congresul electoral parohial din Baba Dr. George Ciupe.

La scrutinul miresc din cercul Sibiu, care s'a înzint aici în Sibiu Dumineacă în 15 Septembrie a. c. au fost declarati alegători deputați congresuali miresc, la congresul ordinar ministru Octavian Goga, ear la cel ad hoc electoral, directorul dela liceul de stat din Sibiu, Dr. Ioan Bunea.

Suprasabitiră. Persoanele aparținătoare soldaților de rând, care sunt îndrumate la suprasabitiră, sunt poftite a se prezenta la despărțământul militar al Magistratului (Strada Măcelarilor Nr. 4 ușa 5) cel mult pînă la 5 Oct. a. c. Magistrat.

Sărbători școlare. Consiliul Dirigent a emis ordinării pentru școlile de stat, în cari s'a normat sărbătorile naționale obligate pentru toate școalele.

Asemenea sărbători naționale sunt: Ziua de 24 Ianuarie unirea principatelor, ziua nașterii Regelui 7 Aprilie, ziua numelui reginei 24 Aprilie, Ziua Încoronării 10 Mai, ziua unirii Ardealului și a părților din Banat cu vechiul regat România 1 Decembrie. Ziua Încoronării care se indică mai târziu.

Anunt. Se aduce la cunoștință publică că înscrierile la azilele de copii susținute de stat din Sibiu se vor face în zilele 2–5 Octombrie st. n. dela ora 8–12 și amiază; pentru azile din etate Strada Ureziului Nr. 6 în cancelaria direcției școlei primare de stat Strada Ureziului Nr. 13; iar pentru cel de pe livead Conrad Kestner Nr. 6.

Sunt poftite p. t. părinți și tutori care adoresc și-și înscrie copii la azilele noastre a se grăbi, spre a se vedea dacă sunt elevi de ajuns înscriși, să se poată deschide azilele. Directiunea.

Salarizarea profesorilor din școlele evang. Întreanun (șasez) din Brașov, susținător școlelor evangeliice sășen din Brașov, biserică evang., luterană, a normat salarizările corporul didactic din mijloacele proprii dând elatante dovezi despre aprețarea, ce o dă discursul, în măna cărora zace viitorul poporului. Ei să dăncișcia bisericile care nu cere totul dela stat.

Salarizările se solvesc cu începere din 1 Iulie 1919.

Salarele pentru un profesor 16,000 cor., 5 cuincedenale a 500 cor., Adaus de familie 6000 cor., pentru fiecare copil 2500 cor.

Pentru profesorii delor școlale civile salar 14,500 cor., 5 cuincedenale de căte 400 cor. Adaus de familie 5000 cor., și după fiecare copil 2500 cor.

Profesorii dela școlele elementare. Salar 13,000 cor., 5 cuincedenale de căte 300 cor. Adaus de familie 4000 cor., și după fiecare copil 2500 cor.

La asilul de copii, Salar 11,000 cor., 5 cuincedenale de căte 300 cor.

Pentru director: Pașașul de director 2500 cor. și cvarțir în natură. Pentru directorul dela școlale elementare: Remunerăriune de director 1500 cor. și cvarțir în natură.

Congresul meseriașilor

— Comunicat oficial —

Comisiunea aleasă la sedința delegaților societăților de meseriași, întinută în Sibiu la 14 Septembrie a. c. și-a inceput lucrările de pre-găire și organizare a congresului proiectat. Pentru a putea organiza congresul meseriașilor din întreagă România mare o temelie puternică și cu adevarat națională, comisiunea a făcut toate demersurile pentru căștigarea datelor de lipă, astă din fostul regat, că și din Bucovina și Basarabia. Comisiunea lucrează cu totul ca chestiunile admise pentru congres să fie că mai temeinic pregătite, și în special năzelile ca înfrângătoarea sănătății și dreaptă ca frații din întreagă România mare să se înăpuiască că mai curând.

Sibiu, 27 Septembrie 1919.
Biroul executiv.

Nr. 392 919 prot.

(287) 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școală confesională gr. ort. română din Ruja protopresbiteratul Agnita, să se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele impreună cu acest post sunt:

1. Salar prin repartizare dela popor 540 cor. 40 fil.

2. Dare după cele 5% 50 cor. 60 fil.

3. Ajutor dela stat 540 cor. la Nr. Ministerial 180, 646 Ministru. Cultelor.

4. 5 (cinci) stângini lemne de loc, socotele stat în 60 cor. pe care învățătorul are să le facă în pădurea comunală și să le aducă acasă pe spese sale.

5. Cuartier în natură și grădină de un sfert de jugăr.

Leafă se solvesc anticipative lunare.

Față de această leafă, învățătorul e dator a servi într-o toate cerințele prescrise de legile noastre bisericești, înțeles coșula cu adulți și a căntării cu elevii în biserică, în Dumineci și servitorii la Sfânta Liturghie.

Doritorii de a ocupa acest post să-și arătă răgările ajustate cu documentele cerute de lege oficiului protopresbiteral în Agnita până la terminul său indicat, și să se prezinte în vre-o biserică sau sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul și să-și arătă dexterioritatea în cantică și tipic.

Agnita, în 8 Sept. (26 Aug.) 1919.
în înțelegere cu comitetul parohial con-

cernent.

Ionelchin Muntean,
protopop.

Nr. 235/919

(285) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Nădejdia, din protopopiatul Geoghegului se publică a treia oară concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele impreună cu acest post sunt cele făsionate în coala B, pentru dotajințeana dela stat.

Cererile de concurs provăzute cu documente prescrise se vor înainta în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopopesc, iar candidații — cu prealabilă invocare a subsemnatului — se vor prezenta în comună la biserică spre a căntări și a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu, în 6 Septembrie 1919.

Oficiul protopresbiteral al tracăului Geoagiu în înțelegere cu oficiul parohial con-

Ioan Popovici,
protopop.

Nr. 389/1919.

(283) 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățător la școalele primare conf. ortodoxe române din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

1. **Gusu**, salar dela biserică 000 coroane, și restul dela stat, cvarter în edificiul școlar și relut de grădină 20 cor.

2. **Luduș**, cu salar de 000 cor. dela biserică restul dela stat, relut de cvarter 50 cor. și de grădină 20 cor.

Invățătorii aleși, pe lângă îndatoririle prescrise de normele în vigoare, sănătății să înstreze și în școală de repetiție, și să conducă copiii la biserică Dumineca și la sărbători. Cântării vor fi preferați.

Reflecțianii sănătății înaintează cererile înregistrate în termenul arătat, subsemnatul oficiu protopresbiteral, și să se prezinte la biserică spre a face cunoștință și cu poporul.

Miercură, 25 August 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român.

Avr. S. Păcurariu
protopop.

Nr. 331/1919.

(284) 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia gr.-or. de clasă III-a, (a treia) Hoghilag, protopresbiteral Treiscauelor, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sănătății sunt cele făsionate în coala B și congruu.

Din emolumentele de sub epifrafiră a treia parte lii compete cantoratu.

Cererile de concurs instruite conform regulamentelor în vigoare să se adreseze oficiului protopresbiteral în Intorsura Buzăului, județul Treiscau.

Concurenții cu prealabilă încreștere a administratorului protopresbiteral să se prezinte în vre-o Dumineacă sau sărbătoare în biserică spre a căntări, predica evenimentul a celebră.

Intorsura Buzăului, 5 Septembrie (23 August) 1919.

Oficiul protopresbiteral ortodox al Treiscauelor în înțelegere cu comitetul parohial.

George Neagoevici Negoeșcu
admin. protopresbiteral.

Nr. 247/1019.

(255) 2-3

Concurs

Pentru ocuparea a două posturi de învățător la școala noastră confesională din Mag, protopresbiteral Sălăjei, se publică în conf. cu ord. cons. Nr. 5814/1919 Școl. concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare.

Emolumentele impreună cu aceste posturi se susțin cele veci, și anume:

1. Delă biserică la postul I 480 cor., la postul II 100 cor. anual și întregire dela stat, conform legii.

2. Relut de grădină 20 cor. pentru fiecare post.

3. Cuartier în natură eventual bani de cvarter conform legii.

Invățătorii aleși vor fi obligați a instruie școala de ailele și de repetiție economic și a conduce elevii în Dumineci și sărbători la biserică și a căntări cu ei Sf. Liturghie.

Concurenții își vor înainta rugările subsemnatului oficiu în terminal fix și se vor prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

In înțelegere cu comitetul parohial din Mag.

Sălăje, la 30 August 1819.
Oficiul protopresbiteral al Sălăjei.

Dr. Dumitru Roreia
cond. oficiului protopopesc.

Ad. Nr. 265/1919.

(257) 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala conf. ort. rom. din Căcova Ierii, protopopiatul Lupsa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Tel. Rom.».

Emolumentele sănătății:

Pe lângă salarul dela stat, de care a beneficiat și fostul învățător.

1. Salar de la biserică 600 cor.

2. Cuartier în edificiul școlar: 2 odăi, cămară și edif. laterale.

3. V. jugăr grădină; nu e eschisă posibilitatea și mai mult.

4. La casă ca nouă învățător ar posedea muzica pentru a forma cor cu tinerimea, va primi un anumit quant de lemne și pâna la 300 cor. în bani. Învățătorul va conduce elevii de școală în Dumineci și sărbători la biserică și va cănta pe la ei la sf. liturghie.

Cererile se vor trimite oficiului protopopesc din Ofenbașa, ear concurenții să se prezinte în vre-o Dumineacă ori sărbătoare în comună.

Căcova Ierii, la 1 August 1919.

Ioan Boaca
notarul comit. parohial.
Andrei Straju
paroh pres.

Vasile Gan
protopresbiteral.
Am vîzut:

Cenzurat prin: Căp. Bolu.

Curs liber pentru Constructori

Pentru ca maestrii zidari și dulgheri (bârdași) să poată obține titlu de Constructor (Paler) să se organizeze la un eveniment cerut în aceasta privință, se va deschide un curs special de două luni dela 1 Oct. a.c. conform deciziei luate de Reuniunea Tehnicilor români la congressul din Sibiu, dacă se vor înscrise pentru acest scop cel puțin 100 ascultători, cari vor plăti taxa lunată de căte 100 coroane și se vor îngrăji de întreținerea proprie pentru acest timp în Sibiu.

Inscrierea se face la D. Arhitect I. Pamfilie Consistoriul arhidiecezan ort. rom. pâna la 1 Oct. 1919, ear după acest termen nu se mai primesc inscrieri.

Sibiu, 16 Sept. 1919.

(256) 3-3

Institutul Societăței Ortodoxe

Institutul de fete al Societății «Ortodoxe Naționale a Femeilor Române» din Iași anul din acele mai veci și mai renomate din Tara, cuprinzând: cursul primar, cursul liceal, după programul statutului; cursul unanitar, cu programă specială, pentru elevale care nu trec la examenul de stat — face cunoștință că reflecădile cursurilor vor fi organizate anual, în ziua de 20 Septembrie a.c.

Institutul e pus sub supravegherea unui comitet compus din următorii persoane:

Președinte de onoare: I. P. S. S. Mitrofan Popovici, membru de dñi: Ingriner Botescu, membru de dñi: Maria Climescu, Mari Crupenici, Aneta Cosmovici, Sanda Filitti, Cecilia Liciu, Maria Livescu, Elena Lecca, Meliughi, Alexandru Niculaș, Alexandrina Păjăză, Aspirația Răscăcanu, Ana Racoviță, Sofia Sculici, Eliza Văleanu.

Membri: d-nele Maria Climescu, Mari Crupenici, Aneta Cosmovici, Sanda Filitti, Cecilia Liciu, Maria Livescu, Elena Lecca, Meliughi, Alexandru Niculaș, Alexandrina Păjăză, Aspirația Răscăcanu, Ana Racoviță, Sofia Sculici, Eliza Văleanu.

Membru d-nii: Ingriner Botescu, profesor A. Cuza, Constantin Climescu, Neculai Crupenici, Constantin Marinescu, Părintele I. Tincoiu și profesor I. Ursu.

Rezultatele depin multumitoare ale fiecaruia sărăfis de un recomandă de la sine buna îngrăjire, educația aleasă și instruirea solidă, ce dobandesc elevale în acest institut.

Nr. (304) 2-2 **Direcție.**

Nr. 298/protop. 1919. **(280) 2-3**

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățător la școalele confesionale din comunele mai jos însemnate, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Tel. Rom.».

1. **Mogaș**, cu salar de 408 cor. dela comunitatea biserică, restul întregire dela stat. Cvarter în edificiul școlei și grădină în natură.

2. **Chisăr**, cu salar dela comunitate biserică (repartiție) 400 cor.; și dela Prea Ven. Consistoriu arhid; restul întregire dela stat, cvarter în natură și relut de grădină 20 cor.

3. **Hășag**, cu salar de 600 cor. dela comunitate biserică, restul întregire dela stat, cvarter în edificiul școlei și grădină în natură, eventual relut de grădină 20 cor.

4. **Hoghilag**, cu salar de 400 cor. dela comunitate biserică și 200 cor. dela Prea Ven. Consistoriu arhid; restul întregire dela stat, cvarter în edificiul școlei și grădină în natură.

În comunei Chisăr și Hoghilag învățătorul este înțeleptul și serviciul de camor.

Invățătorii aleși pe lângă îndatoririle prescrise de normele în vigoare, sunt datorii să intruzeze și în școală de repetiție, iar în Dumineci și sărbători să conducă copiii la biserică și să cantece cu ei la sf. liturghie.

Concurenții sănătății înaintează cererile întructe conform normelor în vigoare în termenul arătat, subsemnatul oficiu protopresbiteral și înaintează de alegere să se prezinte poporului în biserică, spie a-și arăta dexterioritatea în cantică.

Mediaș, la 25 August V. 1919.

Oficiul protopresbiteral, gr. or. și Mediașul în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mirea,
protopop.